

Становище на БСК по проект на Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2026 г.

БСК изразява следната позиция по представения проект на Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2026 г.:

I. По приходната част

Не подкрепяме:

- Увеличаване на размера на минималната работна заплата на страната в размер на 620,20 евро, считано от 01.01.2026 г.
- Увеличаване на размера на осигурителната вноска с 2 процентни пункта, считано от 01.01.2026 г. и с още един процентен пункт, считано от 01.01.2028 г.
- Увеличение на максималния осигурителен доход от 2352 евро (4600 лв. – ръст от 11,4%)

Не е ясно кога ще се изчерпи ефектът от увеличаването на осигурителната вноска, особено при липсата на промени в останалите параметри. Остава без отговор въпросът доколко ще има ефект и върху адекватността на размера на пенсиите и останалите обезщетения в дългосрочен план. Предложението се прави в много кратък срок преди прилагането му, което противоречи на заявените от правителството намерения да осигури предвидимост за бизнеса. То не кореспондира и на разчетите, заложиени в Средносрочната бюджетна прогноза, представена само отпреди няколко месеца.

Темпът на нарастване на максималния осигурителен доход трябва да се разглежда комплексно и с оглед дългосрочното развитие на пенсионната система. Необходимо е да се отчита неговата взаимовръзка със средния осигурителен доход, минималната работна заплата, размерите на минималната, средната и максималната пенсия.

Като цяло, промените в приходната част **не са обвързани с мерки, свързани с отстраняване на проблеми**, натрупани през последните години и по отношение на които има съгласие между социалните партньори¹, свързани с **условията за достъп до системата, осигурителен принос, връзка „принос – права“, адекватност на плащанията и дългосрочна финансова устойчивост**.

Българска стопанска камара настоява законодателно да бъде въведено задължение като минимум всички промени в пенсионноосигурителното законодателство, водещи до: а) промени в обхвата на осигурените лица; б) **осигурителни вноски**; в) пенсионната формула, определянето на пенсиите и тяхното осъвременяване, да бъдат задължително придружени от **актюерски оценки и разчети**.

Тези актюерски оценки и разчети трябва да бъдат **публични** и ясно да показват **съвкупното въздействие на предлаганите промени върху дългосрочната адекватност на пенсиите, финансовата устойчивост на бюджета на ДОО, връзката „принос – права“** и осигуряване прилагането на принципите на солидарност и недискриминация.

¹ Виж Анализ на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване:

https://esc.bg/wp-content/uploads/2025/02/esc_4_072_2024.pdf

II. По разходната част

Не подкрепяме:

- Запазването на максималния размер на получаваните една или повече пенсии в размер на 1738,40 евро (3400 лв.), което допълнително намалява стимулите на работещите да се осигуряват върху реалните си доходи.
- Промяната в чл. 54, ал. 1 на Кодекса за социално осигуряване, предвиждаща майката (осиновителката), **която не ползва допълнителния платен отпуск за отглеждане на дете до 2 годишна възраст** или лицето, което ползва такъв отпуск или прекъсне неговото ползване, да получава парично обезщетение в размер **75 на сто от обезщетението**, което би получавала, ако ползва този отпуск.

Мярката беше въведена през 2018 г. с цел насърчаване на майките да се връщат по-рано на работа. По данни на Националния осигурителен институт, **през последните 5 години от това право се ползват малко над 15 000 жени**². Същевременно, **ръстът на обезщетенията**, изплащани на жени, които са се върнали на работа през втората година, **се е удвоил** през 2024 г. спрямо 2020 г. – **от 10 591 725 лв. на 20 860 645 лв.** С други думи, **размерът на обезщетението не е оказало въздействие при вземане на решение дали една майка да се върне по-рано на работа.**

От правна гледна точка, **няма никаква логика, обезщетение, което замества доход от труд, да продължава да бъде изплащано при връщане на майката (осиновителката) на работа.** Ако държавата желае да насърчава чрез финансов стимул жените да не се откъсват от пазара на труда за прекалено дълъг период от време – мярка, подкрепяна от БСК, то **това следва да става чрез средства от държания бюджет, а не за сметка на осигурителните фондове.**

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК

² 2020 г. – 15116 жени, 2021 г. – 15259 жени, 2022 г. – 14918 жени, 2023 г. – 15221 жени, и 2024 г. – 15328 жени